

Tõstamaa Gümnaasium

Nr.12 (118) / Detsember 2005

Tõstamaa valla ajaleht

TÄNA LEHES:

Juhtkiri lk. 2

Eakate pidu lk. 2

Aastalõpu mõtisklus lk. 3

Intervjuu doktoriga lk. 4-5

Kas Tõstamaal on hea elada?
lk. 6-7

Möödunud karnevalist lk. 7

112 lk. 8

Kalapüügiõigusest lk. 8

Theodor Lööbas 100 lk. 9

Jõulueelses lasteaias lk. 10

Vallavalitsusest lk. 11

Fotokonkurss lk. 12

Kümme küsimust lk. 13

Sport lk. 14

Kuhu minna lk. 15

Foto: Karin Randmäe, Montaaž: Toomas Mitt, Modell: Marleen Sahtel

10 aastat Tõstamaa valla kalendrit – hea jõulukink

□ Esimene Tõstamaa valla oma kalender ilmus 10 aastat tagasi. Idee algatajaks ja kalendrite kokkupanemise koordineerijaks on olnud Karin Randmäe. Aeg on läinud kiiresti ja tore on olnud seda mööta oma valla kalendriga. Vaadata lisaks fotosid tuttavatest inimestest, tähtsamatest sündmustest ja meie kaunist loodusest.

Viimase kümnendi suuremaks ettevõtmiseks vallas on olnud mõisa-

kooli renoveerimine. Sellest ka idee teha juubelikalender mõisateemaline. Kalendris 2006 on koolidirektor Toomas Mitti fotod mõisahoonetest, pargist, koolisündmustest ja õpilastest-õpetajatest.

Kalender on müügil hästivarustatud kauplustes Tõstamaal, Selistes, Pootsis ja Tõhelas. Soodushind 30 krooni. Seda jõuluvanad ostavad!

JUHTKIRI

□ Kümme aastat Tõstamaa Tuuli, sest just detsembris 1995 ilmus esimene number. Kevadell, kui Toomas tegi ettepaneku lehte tegema hakata, põiklesin nädalaid, sest lihtsalt oli hirm hakkamasaamise ees. Kuigi olen töötanud aastaid Linnalehe fotograafina ja kõrvalt lehte tegemist näinud, oli see tundmatus kohas vettehüpe. Aga kõige tähtsamad on lehte tegemise puhulsiiski inimesed, kes midagi toredat korda saavad ja meie lehele kirjutavad. Iga kirjatükk on oodatud ja kõigest selles saabki ajalugu. Tehnikaeg on muidugi imeline ja see võimaldab meil teha lehte kodutoimetuses Manilaiul. Ja teadke, et kord kuus nädalavahtusel me ei söö ja ei maga ja me klõbitsame arvutitega, ning oleme väga murelikud, kui elekter kaob tükkis internetiga, siis jälle tohutult rõõmsad, kui ühendused taastuvad. Kogu aeg on leheruumist puudus ja siis on jälle üle ning hommikupoole ööd rändab leht üle mere trükikotta ja kui kõik hästi läheb, ootab valmis ajaleht esmaspäeva lõunal äraviimist. Seekord lubas vallavanem juubeli puhul teha värvilisi Tuuli, aga olgu see tallegi üllatuseks, et tegime neli külge paksema lehe. Suured tänud kõigile kaasautoritele ja abistajatele.

Ülle Tamm
toimetaja

Eakad lustisid jõulupeol

□ Varsti lõpeb aasta 2005 ja ulatab käe järgmisele. Meie vallas on juba aastaid kombeks korraldada jõulude paiku koosviibimine eakatele. Alati on osalenud ka vallavanem Toomas, kes teeb lühikokkuvõtte valla läinud aasta tähtsamatest sündmustest.

Nii ka seekord. Allakirjutanud meeldis vallavanema mõtteavaldus, et võiks vähem kritiseerida ja halba meenutada – parem osata märgata ja väärtustada edusamme ja parema elu märke koduvallas.

Kontserdiasos pakkus nauditavat kuulamist-vaatamist ansambel "Wunderbar". Kolm noort inimest (Ingrid, Aarne ja Esper) esitasid katkendeid operetidest ja muusikalidest – sekka imekauneid jõululaule. See kõik sobis kokku särava kuuse ja saalis valitseva jõulumeeleoluga. Suur tänu Õnnelale, kes oskas nii sobiva ansambli "välja ajada". Väga südamlük moment oli kontserdi keskel, kui ansambli noormees Esper palus operetimeloodiate saatel tantsule meie igihalja

Kangete naiste najal maailm püsibki.

Liidia. Rahvas oli püsti ja aplodeeris.

Söökidest-jookidest pole mõtet kirjutadagi – kui Raja on kohal, siis tuleb ainult kiita toiduküllust, head maitset ja stiilset serveeringut.

Jalakeerutuseks tegi muusikat ansambel "Alibi". Õnnelale ilus laul ja hea saate-muusika innustas saalisolijaid oma aastaid unustama ja rõõmsalt tantsuringis osalema. Peo käigus selgus, et kaks Tõhela abielupaari tähistavad lähapäevil oma kuldpulmi. Need paarid on Ira ja Lembit Kalbach

ja Josefine ja Elmar Kuld. Neile mängiti valssi, mille mõlemad paarid saalisolijate rütmiplaksutuste saatel uljalt lõpuni tantsisid. Rahvas väljendas taas oma lugupidamist seistes – seekord siis kuldpulmapaaride auks. Ka "kibe" tehti ära.

Alati tulen neilt pidudelt koju tänuliku tundega. Südameteeb soojaks vallavalitsuse lugupidav suhtumine. Palju tänu ilusa peo eest!

Peoline

Fotod: Toomas Rõhu

Ägedamad tantsulõvid olid koondunud ühte lauda.

TOIMETUS

Toimetaja Ülle Tamm Tel. 505 5340 Küljendaja Merike Tamm, Internet: www.parnumaa.ee/tostamaa/tt Saatke meile oma jutte ja fotosid aadressil leht@tostamaa.ee

Levi: Tõstamaa PMÜ kauplus, Seliste Jaani pood, Pootsi pood, Tõhela raamatukogu, Tõstamaa bensinijaam, Lao pood Trükikoda Hansaprint Tiraaž: 600tk

Vallavanema aastalõpumõtisklus

□ Lõppemas on aasta 2005. Traditsiooniliselt on vallavanem aasta viimases valalehes "mõtisklenu" lõpeva aasta üle.

Aasta algul näitas loodus tormiga meile oma jõudu ning mõnel juhul oli olukord lausa eluohtlik. Tähtsaim oli, et inimestega midagi ei juhtunud. Materiaalsest kahjust on võimalik üle saada. Jaanuaritormi järgne aeg näitas, et headus pole ilmast otsas - vallavalitsusse pöördusid abistamissooviga paljud. Vaatamata esialgsetele kahtlustele maksti välja kindlustussummad. Kellel kindlustuspuudus, kompenseeris osa kajusid riik. Toetati kalureid, ettevõtjaid, hävinenud teede taastamist jne. Samas oli tegemist toetusega, mis ei tähendanud, et kinni oleks makstud kogu kahju.

Detsembris täitus kümne tööaastat Tõstamaal perearst Madis Veskimägil. Mehel, kes on suutnud luua Tõstamaal esmatasandi meditsiinisüsteemi, kus käivad praktiseerimas ja õppimas perearstid üle kogu Eesti. Olemas on diagnostikakabinett, röntgen, taastusravi, telemeditsiini võimalused jne. Oleme sellega harjunud, ega mõtle, et väga paljudes maakohdades sellised võimalused puuduvad. Meenu aeg kümme aastat tagasi, kui volikogus arutati korduvalt, kuidas leida Tõstamaale arsti. Osakem Madise ja tema mees(nais)konna poolt loodud ja tehtavat hinnata.

Tänapäeva liikumisrohkes elus on oluline teede korrastamine. Kaheksa aastat tagasi oli vallateede korrashoiuks eelarves 60 tuhat krooni. Selle eest sai teid kaks korda aastas hõõveldata, talvel lume lükatud ja jätkus mõneks koormaks kruusaks. Pessimistid rääkisid, et teid pole enam kauaks ja varsti pole enam üldse võimalik liikuda. Käesoleval aastal kasutas vald teede korrashoiuks üle miljoni

krooni. Hädavajalik remont on tehtud kõigil vallateedel ja mustkatet paigaldati 5 km ulatuses. Esmakordselt toetasime erateede korrastamist. Riigiteede osas oli olulisim 4,5 km pikkuse mustkatte ehitus Tõhela külavahel. Hea koostöö eest piirkonnas tänan Pärnu teedevalitsust ja kohalikku teemeistripiirkonda eesotsas Leino Blaseniga.

Viimase aja üheks võlusõnaks peetakse sõna projekt. Lihtsaks rahasaamise võimaluseks peavad seda vaid need, kes ise projektidega tegelema pole. Seda enam võib rõõmu tunda, et möödunud aastal õnnestus vallavalitsusel saada projektidega üle miljoni krooni lisaraha. Projektide osas võib mööduvat aastat pidada Manija aastaks. Tee mustkatte, uue sadamakuuri ehitus, liinipaadi remont ja traktori muretsemine maksid kokku ca 1,5 miljonit krooni. Nende projektide kavandamisel ja teostamisel oli vallavalitsusele suureks abiks endine Manija külavanem Tiit Pilt.

Veel leidsid rahastamist Tõstamaa pargiprojekt ja vaatamisväärsuste brožüür. Projektideks võib pidada ka vallaelarvest finantseeritud Tõstamaa bussijaama ehitust, Tõhela ja Pootsi pumpajaamade rekonstrueerimist, Rahvamaja sanitaarremonti ja kruusakaevandamist Alu karjääris.

Turumajanduses teenitakse raha ettevõtluses. Selle maksustamisest finantseeritakse teist ja kolmandat sektorit. Ikka olen oma aastalõpukokkuvõtetes kurtanud ettevõtluse tagasihoidliku olukorra üle vallas. Ilmselt on ka siin olukord muutumas. 2005. aastal investeeris Taltsi metsandustalu uude tehnikasse 11 miljonit krooni. Kahel viimasel aastal on OÜ Tõhela farmid investeerinud tootmisesse ja tehnikasse 9 miljonit krooni. Taluperemehed Madis

Selle aastaga peaksid sotid sirged olema.

Martson ja Andres Kalbach ning Fie Magus Tuulmees on igäüks teinud investeeringuid üle miljoni krooni. Need on ainult mõned näited. Areng ettevõtluses on tekitanud tööjõuturul uue situatsiooni, kus puudu pole enam niivõrd tööst vaid tööjõust. Et ka vald saab aidata ettevõtlusprobleeme lahendada, on positiivseks näiteks Tõhela kaupluse taasavamine.

Väga oluline osa on vald lasteaial-koolil, sest kus meie järeltulev põlvkond ikka targaks saab. Hea meel on tõdeda, et meie kaunis ja omapärane mõisakool saab järjest kvaliteetsemat sisu. Rõõmustada võib uute omanäoliste ettevõtmiste ja kordaminekute üle õpitulemustes. Küsidis kooliaasta algul direktorilt, millised õpetajad sel aastal puudu on, sain üllatava vastuse, et kõik õpetajad on olemas.

Möödunud aastal oli ka kohaliku demokraatia tõhetk ehk voliogu valimised, kus testiti usaldust ja vallaharva arvamust valla juhtimisest. 42 % ei osanud või ei tahtnud asjast midagi arvata ega osalenud valimistel. Samas olime 58 % osalemisega Pärnumaal kolmandal kohal. Poliitilist arengut näitab, et kui üldiselt arvatakse, et parteid pole maal eriti populaarsed, siis meil sai valimisliidu kõrval igati tubli tulemuse

33 % kohtadest volikogus Res Publica.

Selle artikli ilmumine saab võimalikuks kuna meil on oma vallaleht. Ka siin on aeg läinud usku matult kiiresti ja käesoleva numbriga võime tähistada Tõstamaa Tuulte 10. aastapäeva. Vallaleht on selline nagu on selles kirjutajaid. Kellelegi honorari makstud pole ja seda enam on hinnatud need inimesed, kes on oma mõtteid olnud valmis jagama teistega.

Kahtlemata on aasta rõõmustavamaid sündmusi 13 uue vallakodaniku sünd.

Sellised mõtted tulid, mõeldes jõulueelsel pühapäeval vallamajas aastale 2005.

Täna kõiki, kes oma tegevusega on valla arengusse panuse andnud. Ehk võimaldab elujärje paranemine eeloleval aastal pöörata tööramamise kõrvalt rohkem tähelepanu kodule, perele, puhkusele, sõpradele, tunda rohkem rõõmu vaba aja veetmisest ja hobidest. Osakem näha elus ja enda kõrval ikka rohkem positiivsust!

Soovin kõigile ilusat jõuluaega ja kordaminekuid uuel aastal.

Toomas Rõhu
Vallavanem

10 aastat arstina Tõstamaal

□ Intervjuu doktor Madis Veskimäega.

Oled Tõstamaal 10 aastat hoolinud ja hoolitsenud vallarahva tervise eest – kas haigete arv on kahanenud ja kas inimesed ise hoolivad oma tervise eest nüüd rohkem?

Tööd täna ja 10 aasta eest ei saa üks-üheselt võrrelda. Kui rääkida arvude keeles, siis on tervisekeskuse meeskonna töökoormus tõusnud peaaegu neli korda. Esimese tööaasta aruandes esitasin umbes 1100 esmadiagnoosi, siis möödunud aastal oli see number umbes 4000. Need arvud kajastavad mõneti elanike suuremat hoolivust oma tervise, selle taga on ka arstipiirkondade liitumine. Nimelt on lahkunud arstid meie naabervaldadest, Varblast ja Audrust. Ka on praeguse tervisekeskuse asukoht vägagi hea, külastamiseks ei pea käima 1,5 km jala või sõitma bussiga nii nagu kümne aasta eest. Olen veendunud, et arstitöö ei ole tegelemine ainult haigega, inimesega kellel on palavik, valu või haavast jookseb verd. Oluline on haiguste ja vigastuste ennetus, tervislike eluviiside jätkuv väärtustamine ja selgitustöö. Hea meel on tõdeda, et üha rohkem pöördub vastuvõtule patsient kes on terve ja soovib seda olla ka tulevikus. Meie väikeses valla kolmes kandis: Tõstamaal, Tõhelas ja Pootsis koguneb pea iga kuu kenake seltskond – tervisekool. Koos suheldakse ja tuntakse end hästi, vesteldakse ka tervisliku toitumise ja liikumise teemadel, arutatakse kuidas vältida tõsiste haiguste riskifaktoreid. Paarkümmend patsienti on saanud tervisediplomi: tunnustus nende isiklike jõupingutuste eest tervise ja elurõõmu hoidmisel.

Millised olid töötingimused siis, kui alustasid ja tänasel päeval, kas Sa oled saanud kõike vajalikku oma töö tõhustamiseks või on veel unistusi?

Alustasime endise Tõstamaa Maa-Jaoskonna Haigla ruumides, alevikeskmest 1,5 km eemal. Meie päralt oli 3 kitsukest ruumi, kogupinnaga vahest 40 m². Tõstamaale tööle asumisel paelus mind võimalus rajada tühjale kohale raviasutus, selleks said praegused ruumid pindalaga 100 m². Ruutmeetrite kõrval on märksa olulisemad meedikute teadmised, kogemus ja raviasutuse varustus. Tänaasel päeval võin rääkida ideaalsest meeskonnast: Eve, Rita, Urve, Maire, Ülle, Ilme, Agnes, Reet, Maie, Enda ja Henn. Samuti on ideaalilähedane varustus: labor, EKG, röntgen, ultraheli, vererõhumonitooring, koor-musuuringud, spirograafia, väikekirurgia instrumendid, sidemed, haavaravivahendid, kipsmähised, pool-sada ravimit jm. Selle kõige järkjärguline arendamine ja õppimine on olnud suur väljakutse. Loomulikult on ka unistusi, kui neid poleks, jääks elu ju seisma.

Kas Sa oleks lapsepõlves ette kujutanud, et elad tagasihoidlikult suhteliselt väikeses kohas ja ei mingit peadpöörivat karjääri?

Ma arvan, et minu tänane elu ületab kaugelt kõik lapsepõlve ja ka tudengiea unistused. See on eelarvamus, kui arvatakse, et elada on võimalik vaid Tallinna vanalinnas ja töökoht ei saa olla alla osakonnajuhataja või peaarsti. Ehk olete märganud viimaste aastate suundumust, kus endised linnakodanikud eelistavad elada "väikeses kohas" ja olla samas ka edukad. Selline elukoht on mõõtmalt

tervislikum: turvalisus, kohapealt pärinev säilitusaineteta põhitoidus, inimene ei ole pelgalt inimfaktor, üks massist - vaid isiksus. Olles sündinud-kasvanud linnas, käinud koolis, kus õpilaste arv üle tuhande ja klassikaaslasi 40 siis on hea võrdlus olemas. Nüüd, paarkümmend aastat hiljem on lisandunud uued probleemid: eliitkoolid, lapsepõlve kadumine, sest juba 3-4 aastastel põnnidel algab "edutrenn", pidev võitlus näilise edu nimel. Väärtusliku aja ku-

Oma tegemistega püüan tõestada, et elu Eestis ei ole võimalik ainult Tallinnas või Tartus vaid ka mujal.

lumine autoummikutes, ostukeskustes, meelelahutustes, mis tegelikult meelt ei lahuta, kasvõi suurem oht vigastada end juhusliku nõelaga ja nii nakatuda raskesse haigusesse. Tagasihoidlik elamine tähendab paarisajaruutmeetrilist eramut, kus kõigil kolmel lapsel on oma tuba, akendest avaneva miljonivaatega. Pereema saab oma toas tegeleda harrastuste - siidimaali ja kangakudumisega, minul on kodune kabinet arstiraamatute ja muidugi internetipüsiühendusega arvuti. Koos pojaga saame töötoas meisterdada nii mõndagi põnevat. Tulles tagasi arstitöö juurde siis alles nüüd hakkas tundma tõelist rahulolu: tekkinud on kogemus, diagnostiline seadmestik võimaldab teha tööd vägagi efektiivselt, kujunenud on telemeditsiiniline koostöö vabariigi parimate keskustega. Nädala-paari tagant saan telefonikõne, kus vastuvõtule soovib pöörduda patseint väljaspool piirkonda:

Pärnumaalt, Läänemaalt, Tartust, Tallinna lähistelt. Kaks aastat on toimunud koostöös Tartu Ülikooliga perearstide täiendkoolitus, tee Tõstamaale on leidnud kolleegid Tallinnast, Tartust, Viljandist, Kohtla-Järvelt jm. Elu on läinud päris kiireks, möödunud aastasse mahuvad neli ettekannet USA-s toimunud maailma perearstide kongressil, ettekanne Soomes, ettekanded-koolituse läbiviimine Helsingis, Tartus, Tallinnas, Rakveres jm. Hiljutine ettekanne Baltimaade perearstide konverentsil. Olen saavutanud edu suitsetajate nõustamisel ja nikotiinisõltuvushaiguse ravis meeskonnatöona. Saadud kogemusi olen jaganud koolitustel Tallinnas, Narvas, Otepäel, Jänedal ja Jõulumäel. Internetiportaali www.kliinik.ee perearstina olen vastanud paari aasta jooksul umbes 700 küsimust. Senistel aastatel on ilmunud sadakond artiklit ja abstrakti erinevates väljaannetes. Ohtra kirjutamise-uurimise hüppelauaks pean eelnevat teadustöö kogemust Tallinnas Eksperimentaalse ja Kliinilise Meditsiiniinstituudis ja muuseumis ka meie valla ajalehte "Tõstamaa Tuuled". Oma tegemistega püüan tõestada, et elu Eestis ei ole võimalik ainult Tallinnas või Tartus vaid ka mujal. Kas see kõik pole mitte karjäär???

Kelleks Sa üldse saada tahtsid ja kas oled oma valikuga rahul?

Päris väikesena tahtsin saada jõuluvanaks, veidi hiljem elektrikuks, siis autojuhiks ja lenduriks. Kuskil 4-5 klassis hakkasin huvituma populaarteaduslikest raamatutest meditsiinist ja jälgima ka vastavaid saateid-filme. Keskkooli kõrval töötasin koos pinginaabriga füüsika laborandina, koos

tegelesime füüsikakatsete ettevalmistamise, õppefilmide näitamisega, sekka ka tembutamisega milleks klassivarustus pakkus häid võimalusi. Samal ajal omandasin õppekombinaadis arvutielektromehhaaniku eriala. Siit oli ka üks plaan õppida edasi füüsika-, elektroonika- või arvutiasjandust. Fotoharrastusest ja kaheaastasest fotorahvaülikooli kursustest kasvas välja idee õppida seda edasi Moskvas. Kõige selle kõrval sai määravamaks aga huvi inimese vastu. Arstiteaduskonna valik oli kindlam, kui vanem vend alustas oma arstiõpinguid. Ma ei kahetse, ameteid-oskuseid võib ju olla mitmeid, kuid ELUKUTSE OLGU ELU KUTSE.

Kas Sul on ootused ja lootused oma laste tulevaste elukutsete osas. Kas näed nende tulevikku Tõstamaal või ootavad ees ikkagi suurlinna tuled?

Ülim soov on, et neist saaks ennekõike head inimesed. Ameti ja eluteevaliku peavad nemad ise tegema. Hetke eest küsisin neilt asja üle: 6 aastane poeg soovib saada märulipolitseinikuks ja 4 aastane tütar juuksuriks. Hiljuti kaheseks saanud noorem tütar jäi mõttesse ja kindlat vastust ei andnud.

Mis Sulle Tõstamaal elades meeldib ja mis närvidel käib?

Tegin sellest põgusalt juttu: tervislik elukeskkond, ideaalilähedane erialane töö ja töökeskkond, lastele lasteaia ja kooli lähedus. Närvidel käimisega on nii, et on parem vältida teatud olukordi ja negatiivset. Kui jooib vallakodanik koorib end tänaval paljaks ja näitab haiget kehaosa või tundliku närvikavaga daam otsustab poes rääkida oma kummalistest vaevustest siis vaatan seda kui osa nende inimeste haigusest. Kehalisest tervisest pean olulisemaks vaimse tervise hoidu, siit see mõte: vältida olukordi kus miski saaks

“närvidel käia”.

Kas näed vaimusilmas ka järgmist kümnet aastat siinse rahva perearstina?

Tõenäoliselt küll. Kuid üha enam kasvab koormus kirjutamisel, uurimistöös, koolitustel, konverentsidel ja seetõttu olen hakanud otsima sobivat asendustarsti. See aga on raske, Eestis levib üha suurenev arstide nappus. Piirkonnast on lahkunud kolleegid Varblast ja Audrust. Lahkumas on arstid Koongas ja Kihnus, kuid uusi arste leidnud ei ole.

Mida tahaksid vallarahvale südamele panna, et keegi Sinu uksele koputama ei tuleks ja ikka täie tervise juures oleks?

Keegi ei tule niisama koputama,

patsient pöördub abi saama. Selle taga on pigem arstiabi korralduslik pool, Tõstamaal puudub valvemeedik. Ametlikult peaks patsient

sõitma Pärnu Haigla vastuvõtuosakonda või kutsuma kiirabi. Aga enne kui koputada meid ikutele või helistada, soovitatakse leida lahendusi, helistata -

des häirekeskusesse (112) või perearsti nõuandetelefonile (1220). Hea tervise alustalad on lihtsad: armastus-lapsed-andustus-tervislik vaimu ja kehatoit-paras liikumine-rahuldust pakkuv töö-hoidumine äärmustest.

Lõpetuseks soovin tänada Tõstamaa kuldseid meedikud: Leia, Aino Karu ja Aino Lapp, kahjuks on raske haigus meilt viinud Lea ja Laine. Olen Teilt palju õppinud. Iga kohtumine patsiendiga annab alati ka midagi uut, uusi mõtteid kuidas minna edasi, mida õppida ja arendada. Täna Teid selle usalduse eest!

Küsis TT

Kas Tõstamaal on hea elada? #3

□ Räägitakse, et noored ei taha maal elada. Neil ei olevat maal mitte midagi teha – pole tööd, pole teisi endasuguseid ja üldse on elu suhteliselt igav. Arvestades aga tänapäeva infrastruktuuri ja trende elukoha valikul, ei tohiks ju hullu midagi olla: tööl saab käia linnas ning noori leiab nii maalt kui linnast. Probleemseks võib kujuneda aga küsimus, mida pidada igavaks eluks? Kunagi ei tea, mida keegi põnevaks, erutavaks, naljakaks peab ja millist elu keegi üldse hindab. Tekib küsimus, kas põnev elu tähendab iganädalast suurt pummelungi, võimalust käia igal õhtul kinos, teatris, trennis või lihtsalt seda, et midagi toimuks? Mis täpselt, polegi oluline.

Mõtlesin natuke oma elu üle järele ja leidsin, et Tõstamaal elamist ei saa kohe kuidagi igavaks pidada. Tööl käin ma linnas ja väga suur hulk aega just sinna kulubki. Peale töö käin vahel aeroobikas, kuhu ma üsna tihti ei jõuagi. Ning kui vaja teatrisse või kinno minna, siis ka sellele on lahendus olemas. Lisaks eelpool mainitule teevad elu põnevamaks aga igasugused tobedad, naljakad, rõõmustavad, kurvad ja vihastavad juhtumused, mida minu ellu jagub piisavalt.

Näiteks sõitsin umbes kuu aega tagasi bussiga Tõstamaalt Pärnusse. Oli täiesti tavaline tööpäeva hommik, kus tööle ei viit-

sinud tegelikult üldse minna ja bussisõit ajas hirmsa une peale. Sellegipoolest üritasin silmi lahti hoida, et mitte nn „bronokkima“ hakata ja teiste sõitjate pilke püüda. Mõtlesin, et ehk aitab nätsu närimine mul ärkvel olla. Pikapeale omandas närimiskumm aga üpriski halva maitse ning ma otsustasin selle ära visata. Ainus koht kuhu näritud nätsu sel hetkel panna oli, oli bussijuhi käest saadud pilet. Iseenesest pole sellises teguviisis vist midagi väga keelatud ega koledat. Aga hirmsaks läks lugu siis kui

Siiski polnud kontrolörid vastusega rahul ja nõudsid, et kuhu ma Pärnus täpsemalt lähen?

Vana-Pärnu bussipeatusest ronisin tähtsalt sisse kaks kurjailmelist piletikontrolli. Kerge paanikaga koukisin taskust käkerdatud pileti välja ja üritasin nätsu pileti seest päästa. Õigemini küll piletit nätsu kleepuvast haardest vabastada. Pärast mõningasi ponnistusi õnnestus see töö mul päris kenasti – pileti pealt oli võimalik lugeda kuupäeva, pileti hinda ja isegi seda, et lähen Pärnusse. Õnnelikult ulatasin suhteliselt sirgeks lükatud pileti kontrollile,

aga – talle ei meeldinud asi kohe teps mitte. Vahtis piletit ja mind. Uuesti mind ja jälle piletit ning küsis siis kurjalt, et kuhu ma suundun. Ajasin silmad väheke suuremaks ja ütlesin, et Pärnusse. Vastus talle ilmselt ei meeldinud, sest seepeale kiirustas naine teise kontrolööri juurde. Mõnda aega sosistanud, kiirustasid nad minu juurde ning nõudsid uuesti kuhu ma sõidan? Kuna inimesed mind juba silmanurgast piidlesid, lükkasin löua ette ja teatasin, et Pärnusse. Tegelikult me ju olimegi juba Pärnus ja mind ajas vihale, et nad mind mingiks petiseks pidasid, kes ei soovi oma sõidu eest maksta.

Siiski polnud kontrolörid vastusega rahul ja nõudsid, et kuhu ma Pärnus täpsemalt lähen? Alles siis mõistsin, et buss peatub ju kolmes kohas: Vana-Pärnus, Tallinna maanteel ja bussijaamas. Ütlesin nüüd natuke leplikuma tooniga, et bussijaama lähen. Tegelikult oli mul selle aja peale juba veelgi rohkem piinlik. Kellele üldse meeldiks saada tähelepanu osaliseks koos piletikontrollidega?!

Aga asi sellega ei lõppenud. Minu kortsus ja mitte väga esteetilise välimusega pileti näpu vahel, suundusid kurjad naised bussijuhi juurde, kes nendega mõnda aega midagi seletas. Varsiti tuli üks kontrolöridest tagasi. Ulatas mulle pileti ja hakkas riidlema: „Tegelikult on meil õigus teile praegu 600 krooni trahvi teha! Piletit tuleb terve ja ilusana säilitada kuni reisi lõpuni. Praegu päästis teid ainult bussijuht, kes ütles, kuhu te pileti ostsite!” Seepeale surus ta pileti mulle pihku ja vuhises busi etteotsa tagasi. Vaatasin talle natuke totra

näoga järgi ja hakkasin siis naerma. Esiteks sellepärast, et ülejäänud bussisõitjatele näidata, et asi oli OK ning teiseks sellepärast, et see oli naljakas – jageleda ühe nätsuse pileti pärast, kus tegelikult oli kogu vajalik informatsioon selgelt näha. Eelkõige sõidu alguspunkt ja ka hind, mille järgi annaks päris kenasti vaadata, kuhumaani mu sõit kestma pidi.

Õhtul otsustasin sama bussiga uuesti koju sõita. Juhilt piletit ostes oli tema esimene küsimus, et mis asja ma hommikul seal taga (bussis) siis korda saatsin, et kontrolörid nii endast välja läkisid? Natuke häbi tundes ütlesin, et nätsu polnud kuhugi panna. Samuti töötasin talle sealsamas, et edaspidi hoian pühalikult kõik oma piletid kuni sõidu lõpuni kenasti ja puutumatuult alles. Seda olen ma siiani ka teinud, kuigi ühtki kontrolli pole ma sellest ajast saadik samuti kohtanud.

Kokkuvõttes tahan ma sellega looga öelda seda, et olgu meie igapäevane elu mis ta on, aga igav ei ole see kohe kindlasti. Tegelikult koosnebki elu sündmustest, mis võivad olla rõõmsad või kurvad, tobedad või uhkust tekitavad, vihale ajavad või hellust tekitavad.

Saabuvate jõulude puhul soovitan unustada igav elu, virisemine ning tigidaks ja kurjaks tegevad elu pisidetailid. Naerge parem kõige selle üle, mis nendest pisidetailidest üle jääb. Elu ju on naljakas ja seda peaksime me tõesti rohkem hindama!

Liina Käär

OSTAME PÕLLUMAAD ja METSAKINNISTUID

Küsi hinda! Teeme pakkumise!

Lai 10, 80010 Pärnu,
tel 447 7900, 528 5263,
faks 447 7903, metsagrupp@hotmail.ee

Jah, on küll!

□ Tahan järgnevaga sekundeerida Liina valitud teemal (vt. Tõstamaa Tuleled nov. 2005). Liina kirjeldas ja tänas abivalmis autojuhti, kes vihmamärjad seenelised oma autosse võttis ja nende koduteed kergendas.

Laiendaksin teemat. Olen Tõstamaal elanud kolmkümmend viis aastat ja ka mujal maailmas natuke ringi käinud – seega on Tõstamaa kui asula areng viimaste aastakümnete jooksul mulle tuttav ja ka võrdlusmaterjali jätkub.

Lepime siinkohal kokku, et jätame seekord mängust välja luidetel vedelevad prügihunnikud ja muud hooletuskohad, vaid võtame jutuks selle poole, mis Tõstamaal elamise meeldivaks teeb.

Mäletan aega, kui suviti isegi poodi minnes tuli lahtised rihmikkingad vahetada kinnisemate vastu – liiv tegi sukad katki ja varbad villi. Nüüd on paljudel asula tänavatel liiv mustkatttega kinni kaetud. Tore ju! Varem sundis ellujäämise soov kooliteel otsima rajakest autode – traktorite mõllus. Nüüd on jalakäijatel oma tee. Teeäärsest võsast on kujundatud looduslik pargike, mis kevadeti valendab ülastest. Jõekaldad on puhastatud ja selgeveelise jõe vulin lausa paitab teelise kõrvu. Ja siis avaneb muinasjutuline vaade mõisakoolile oma suurepäraselt kujundatud ja korrastatud ümbrusega. Kes oskas kolmkümmend aastat tagasi unistada kasvõi purskkaevust kooli õuel, uhkest roosast majast rääkimata. Mäletan ka uljaspäiste laste eluohtrikke kelgusõite luitenõlvalt otse sõiduteele. Nüüd on luide ilutaimedega kinnistatud ja lisaks moodustunud vahva vaateplatvorm

istepinkide ja lõkkeasemega. Rajatud kivimüür ja trepid kutsuvad vaadet nautima nii meid endid kui ka külalisi.

Varem tuli üsna sageli häbi tunda meie bussipaviljonis valitseva korralagedus pärast – küll olid aknad lõhutud, seinad ebasüüdsaid kritseldusi täis j.m.s. Nüüdne värviröömus suurte klaasakendega majake männirohelisel tauldistisiplineerib ise oma esindusliku välimusega reisisid korralikkusele.

Või meie Paisjärve ümbrus. Esinemiste ja ekskursioonide käigus olen kohanud esinemispaiku, kus niitmata rohi on põlvkõrgune, prügikastid puuduvad või ajavad üle. Meie lauluväljakul võiks kasvõi hommepäev suure peo lahti lüüa. Kõike on niidetud – riisutud. Soses praegu toimuva “kopratõrjega” pakuvad lahtiraiutud jõekaldad Paisjärve ääres hulgi kauneid vaateid.

Aleviku puhtad tänavad, niidetud muruplatsid ja paljud remonditud – renoveeritud hooned on innustanud ka kaugeimate külade elanikke oma kodudes maju värvima ja iluaedu rajama. Tõstamaa vallas on kümneid kauneid maakodusid, mida on uhke näidata võõrastele.

Kõik need positiivsed muutused on toimunud lähiminevikus sadade inimeste hoolsa töö ja edumeelse vallavalitsuse toel. Ikka meist endist oleneb, milliseks oma elukeskkonna kujundame. Kui lisada veel vaheldusrikkad luitemetsad, mere lähedus ja rabavaikus – no mida sa hing veel ihaldad? Tõstamaal on tõeliselt hea elada!

Efeline

Meil oli tore karneval...

□ ... mardi- ja kadripäeva vahel, 19. novembril. Tore traditsioon tõi rahvamaajja hulgaliselt lusti armastavaid inimesi, nii suuri kui väikeseid, kostüümiga ja ilma, vaatajaid ja esinemishimulisi. Ka Aluste rahvamajast tulid külalised meile karnevali-vaimu sisse puhuma ja näitasid ka oma oskusi. Suurepäraseid kostüümid, sõnakunst ja laulud olid huvitavad vaadata-kuulata. Hea mõte – teha järgi Tõnis Mäge, Alla Pugatšovat, Üllar Jõrbergi, Diana Internationali jt. artiste. Tantsuks tegi karnevalile sobivat muusikat Audru Jõelaevanduse Punt.

Meie rahva seast astusid üles oma fantaasiaga: “Village People”, “Pippi”, “Pankrotis Vanakesed”,

“Mustlased”, tantsutrupp “Liitsakad”, “Jeti ja Söber”, “Vennad Mardid”, “Manalased”, “ABBA”, “Lumebib & Pantalone” ning “Barbied”. Nagu igal aastal kombeks, hääletas rahvas selgi korral oma lemmiku poolt. Tulemuseks võitis seltskond “Mustlased”, teiseks said “Village People” ja kolmandaks “Barbied”. Auhindu jätkus kõigile julgetele ja selle eest suur tänu toetajatele: Lõuka Turg, Tomek, Teeristi pood, Tõstamaa kauplus, Shalom, Rita, bensiniijaam, Enn Rand. Laine baar. Sellest kujunes välja suurepärase pidu, mida saab veel kaua meenutada.

Lustime tuleval aastal jälle!

Õnnela

Volikogu istung

□ Tõstamaa Vallavolikogu istung toimus neljapäeval 15. detsembril vallamajas.

Päevakorras oli info lähiajal vallas toimunust. Vallavanem andis ülevaate teostatud ja teostamisel olevatest projektidest, samuti arengukava ja üldplaneeringu koostamisest.

Vallavalitsuse taotlusel otsustas volikogu anda loa arvelduskrediidi kasutamiseks 2006. aastal. Pearaamatupidaja Karin Randmäe tutvustas valla 2006. aasta eelarve projekti ja volikogu võttis vastu 2005. aasta lisaelarve.

Algatati Rüssa ja Mulgi maaüksuste detailplaneeringud. Volikogu alatiste komisjonide esimeeste esildiste alusel nimetati komisjonide liikmed.

Hariduskomisjoni kuulusid Katrin Tõnisson – esimees, Rando Rand – aseesimees, Toomas Mitt, Ene Lehtsalu, Aita Lind, Külli Janson, Urmas Reinfeldt, Anneli Ärmpalu-Idvand ja Galina Mändla.

Sotsiaalkomisjoni kuulu-

vad Heino Tamm – esimees, Alex Trope – aseesimees, Kirsti Talu, Reet Rand, Rita Algepus, Merike Tuulmees ja Enda Väli.

Kultuurikomisjoni kuulusid Rando Rand – esimees, Katrin Tõnisson – aseesimees, Õnnela Pärnaste, Karin Miidu, Urmas Reinfeldt, Tiia Schär, Ene Lehtsalu, Andres Tõlp, Alex Trope, Siivi Kiirats, Ruth Mäe ja Anneli Haavik.

Eelarve – ja majanduskomisjoni kuuluvad Eduard Vilbre-esimees, Andres Laur aseesimees, Sulev Alas, Leo Salk, Madis Martson ja Peeter Lapp.

Sotsiaalnõuniku Enda Väli ettepaneku alusel nimetati sotsiaalkorteriks Tõhela 8 krt. elamu korter nr. 7.

Keskkonnanõuniku Kerli Brandti ettepanekul lisati Ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni arengukavasse tabel “Keskkonda lubatud ja praegu juhitav reostuskoormus”.

Eve Sahtel,
vallasekretär

112

12.11.05 tuli teade põlengust Pootsi keskus. Kui päästjad kohale jõudsid selgus, et õnneks oli tegemist kõigest signalisatsioonirikkega.

Oktoober ja november olid päästjatele töö poolest rahulikud. Kas tuleb ka detsember selline, näitab ainult aeg. Käes on jõulud ja peagi uus aasta. Vana kombe kohaselt põletatakse jõulude ajal küünlaid ning aastavahetusel paugutatakse rakette. Siinkohal tahaks rahvast ettevaatusele manitseda just lahtise tule kasutamisel. Põlev küünal on kuuse küljes ilus vaadata küll, aga soovitaks ikkagi kasutada elektriküünlaid. Piisab ainult väikesest vääratusest ja tuli ongi lahti. Ka ei maksaks ümber põleva küünla siduda kaunistusi, kuna need kipuvad kergesti tuld võtma.

Aastavahetusest nii palju, et kui raketite kõmmutamiseks läheb, tuleks seda teha ikka nii, et keegi kannatada ei saaks ja mõne kaaskodaniku maja maha ei põleks. Selleks ongi pürotehnik kirjas ohutusjuhend, et kasutaja ennast ega teisi ära ei sandistaks ja kedagi ega midagi põlema ei paneks. Lapsevanemad peaks oma jõnglastel rohkem silma peal hoidma just pürotehnika kasutamisel. Laps on ikka laps ja tema ju ei oska ohtu nii hinnata kui täiskasvanu.

RAHULIKKE JÕULE KÕIGILE
JA HEAD UUT AASTAT!!!

Koidulauliku valgel

Üsna mitu aastat on novembrikuus lugemiseks otsitud Lydia Koidula ja veel mõne teise eesti autori luuletusi või proosat. Juba üheksandat aastat järjest toimus Koidulauliku konkurss, kus lisaks Koidulale esitatakse ka ühe teise Pärnuga seotud kirjaniku loomingut. Sel aastal Jüri Talveti sulest.

Aastaid on konkursist osa võtnud ka Tõstamaa koolinoored ning üsna edukalt, tulles oma vanuseklassi parimaiks. Pärnumaa parimate Koidula interpreteerijate hulka on kuulunud Maarja Lühiste, Aimar Silivälja

ja Eda Vallimäe. Eda tunnustati eelmisel aastal parimaks gümnasistist etlejaks, sel aastal aga Pärnumaa konkursi võitjaks. Võitjana pidi ta esindama maakonda vabariiklikus voorus, mis toimus 12. detsembril Koidula muuseumis. Osavõtjaid oli nii Pärnu-, Mulgi- kui Saaremaalt, Järva- kui Tartumaalt, kokku üle 20 esineja. Loeti nii luulet kui ka proosat: katkendeid Koidula jutustustest või kirjadest, samuti Jüri Talveti reisikirjadest.

Zürri esimehe Madis Kalmeti sõnul oli valikut teha väga raske ning kõik olid

võitjad, kuid mõned olid sõna maagiat paremini tabanud. Parimaks Koidula luule esitajaks tunnustati Eda Vallimäe. Palju õnne! Et auhinnatute hulgas oli ka noormees Sillamäelt ning neiu Paldiskist, näitas see, et Koidulauliku konkurss on „päris eesti asi“ (Madis Kalmet). Järgmisel aastal toimub 10. võistlusemine ja loodame, et meiegi noortele edukalt.

Mari Lühiste,
emakeeleõpetaja

Kehtestati järgmise aasta kutselise kalapüügiõiguse tasud

Novembri lõpus kiitis Vabariigi Valitsus heaks järgmise aasta kutselise kalapüügiõiguse tasude määruse. Eelnevaga võrreldes vähendati tasumäärasid räime kastmõrrapüügil Harju, Lääne-Viru ja Ida-Viru maakonnas 500 kroonilt 350 kroonile, Lääne, Hiiu ja Saare maakonnas 500-lt 300-le ja Pärnu maakonnas 2000 kroonilt 1700 kroonile. Põhjuseks on see, et viimastel aastatel on räime väljapüügid rannakalurite poolt vähenenud ning kala kokkuostuhinnad pole suurenenud. Samal ajal on aga kütusehinna kallinemise

tõttu kalapüügiks tehtavad kulutused suurenenud ja rannapüügi tasuvus on langenud

Suuremas osas on jäänud samaks ka püügiõiguse tasud siseveekogudes, välja arvatud need veekogud, kuhu riik on asustanud angerjat või kuhu angerjas on pärast asustamist teistest veekogudest rännanud. Nii tõuseb järgmisel aastal ääremõrra püügiõiguse tasu Kaiavere järvel, Saadjärvel ning Kuremaa järvel 2000 kroonini aastast ning angerjarüsa hind 5000 kroonini aastast. Avaveemõrra hind Saadjärves tõuseb 1000-lt kroonilt 2000-le kroonile.

Tõstetud on ka põhjaõngejadade hinda, sest just nendega püütakse arvestatav kogus angerjat.

Siseveekogudes on kehtestatud tasud ka lühemaks perioodiks kui üks kalendriaasta. Perioodi määramisel on tuginetud konkreetse maakonna ettepanekule ning seal kujunenud praktikale. Lühema perioodi hind võimaldab püüdjal valida kõige soodsamad püügi-kuud, mistõttu hind on proportsionaalselt kõrgem kui pikema perioodi hind.

TT

Metsas valitseb jõulurahu

Möödunud reedel kuulutas Eesti Jahimeeste Selts Koerus välja metsa jõulurahu.

Eesti Jahimeeste Seltsi direktori Andres Lillemäe sõnul on jõulurahu välja kuulutamise traditsioon meie põhjanaabrite soomlaste eeskujul ellu kutsutud

alates 1993-ndast aastast. „Jõuluaeg on rahuaeg ja ka aeg veeta pere keskel mõned päevad. Vaadata tagasi möödunud aastale ja jahiretkedele. Sel ajal viiakse metsa loomadele erilisel hädil ja maitsvaid toidupalasisid ning isad näitavad lastele ulukite jälgi ja

elupaiku,” selgitas Lillemäe jõulurahu tähtsust meie metsas. Peale tseremooniat toimus Koeru kultuurimajas ka Eesti Jahimeeste Seltsi ja tema koostööorganisatsioonide jõuluõhtu. Peolt astus läbi ka jõulutaat

TT

Theodor Lõõbase sünnist möödus 100 aastat

□ „...ja siis tõusis torust suitsu...“

Leppaluse kambris askeldavad kaks naist: õmblejaproua Maria Lõõbas ja noor koolipreili Maria Viljak tema kliendina. Korraga haistavad mõlemad vastikut lehka ning näevad kapi tagant tõusvat suitsu. Seal on perepoeg Teo oma „aurukat-laga“. Ema Maria likvideerib tekkinud segaduse ja Teo saab karmi käsu säherdused asjad lõpetada. Vabandused koolipreili ees ning kleidiproov võib jätkuda. Köögis tiseripingi taga töötav isa Jüri ei tohtinud asjast teada saada.

See tõestisündinud lugu leidis aset 1913. aasta lõpus. Teo - Theodor Lõõbas oli vana vihmavarju torudest - traatidest, teekannust ja veel millestki kokku pannud „aurumasina“. Suitsu saamiseks oli kapitagusel „töökojas“ isa kasuka küljest lõigatud lambavill torus põlema pandud ja loo alguses kirjeldatud sündmus saigi teoks.

Theodor Lõõbas sündis 2. detsember 1905.a. Leppalusel (Sadama tee 14) Maria ja Jüri Lõõbase pojana. Terane poiss pani ümbritsevat elu hästi tähele, tahtis ka ise kaasa lüüa. Noorukina hakkas isa kõrval majade ehitusel kätt proovima. Suti rannas sai laevaehituski ära proovitud. Nooruki unistusele mereavarustele jõuda tõmbas kriipsu peale nõrk tervis. Seda enam oli hiljem metsapraakerina töötaval Theodoril võimalusi oma meelisladega tegutseda.

Muusikahuvi leidis väljendust puhkpilliorkestris, kuhu Theodor sattus 16.-aastasena. Hiljem omandas ka oskuse mängida keelpille. Armastatuim instrument oli viiul.

Oma mõtetes rändas Theodor võõrastele maadele.

Pildil Theodor Lõõbas.

Abimeheks oli seejuures „General Atlas of Modern Geography“ London 1907. Selle ostis ta oma esimesest palgarahast. Siit sai alguse ka postmarkide kogumine. Iga uus võõramaa mark oli rännak selle margi kodumaale.

Suure osa vabast ajast veetis Theodor oma töölauda taga laevamudeleid meisterdades. Tallinnas Meremuuseumis oli ta omainimene. Temast jäi järele mitu purjekate mudelit. Tallinnfilmi tellitud mudelid muudeti filmitrikkide abil lainemõllus seilavateks laevadeks.

Terava pilguga ümbritsevat elu kaedes talletas ta mälus sündmused ja inimesed. Köstrikoolis ilukirjajaharjutustega omandatud kauni käekirjaga kandis ta tähelepanekud oma märkmevihikuisse. Neid sai kokku kenake hulk. Oma teadmisi ja mälestusi oskas ta kuulajatele humoorikalt esitada. Säilinud on ka maki-linte tema jutustustega.

Theodor Lõõbase elu möödus põhiliselt Tõstamaal. 1933. aastal abiellus ta Elsa Ekbaumiga. See kooselu kestis 62 aastat. Muusikahuvilise pere-na olid nad kaasalööjad seltsielus. Theodor mängis

puhkpilliorkestris tervelt 50 aastat (seda küll vaheajaga orkestri töös). Elsa oli hinnatud koorilaulja, kandlemängija. Koos olid nad saateansambliks rahvamängudele.

Lõõbase pere oli paljude aastate jooksul Tõstamaa Maarja koguduse üheks aktiivseks toetajaks. Jumalateenistusi ilmestas Elsa Lõõbase juhitud kirikukoori esinemine, orel- ja harmooniumimäng. Theodor laulis kooris ning esines viiuliga. Theodori isamaja oli talle koduks. Seal ta ka suri 18. juulil 1995. aastal 89. aasta vanusena.

Käesoleval aastal möödus 100 aastat Theodor Lõõbase sünnist. Teda meenutades meenutame eelmise sajandi lihtsat, tagasihoidlikku, sageli sõnakehva inimest. Elades läbi kõik need mured ja rõõmud, kordaminekud ja katsumused, mida 20. sajand inimestele pani, jäi ta põhimõttekindlaks isiksuseks. Lõõbase peres elati kokkuhoidlikult. Kokku ei hoitud selles majas aga muusikaga ja külalislahkusega. See maja oli täis muusikat ja armastust.

Elli Teras

Tõstamaa solistid laulsid Pärnu Kontserdimajas

□ 20. novembril toimus Pärnu Kontserdimajas Pärnumaa laulunoorte konkursi eelvoor, kus osales 117 solisti üle kogu maakonna. Tõstamaad olid esindamas Heiko Piirme, Ly-Andra Pärnaste, Maret Palusalu, Heiko Mändla, Mark Martson ja Mariliis Lillemets.

Saime väga vajaliku esinemiskogemuse ja laulud tulid kenasti välja. Eelvoorust valiti välja aga ainult 24 solisti. Uskumatu, aga meie Ly-Andra koos taustalaulja Keiu Anderso-niga, lauluga „Üks rohutierts läks kõndima“, oli võitjate seas. Edasi tuli tihe proovide aeg ja 25. novembril astusid nad teiste maakonna parimate solistide seas üles lõppkontserdil „Kesk sügisluugu“, mis toimus juba suurel laval, koos sealse ansambliga.

Tegelikult on meil Tõstamaal veel palju samaväärselt andekaid soliste ja edaspidi haaramine kinni sellisest võimalusest end proovile panna juba palju julgemalt.

Soovime õpetaja Heli-ga kõigile laululastele laulurõõmu ja julgust, sest laul aitab elada huvitavamalt ja ilusamat elu. Teame seda omast kogemusest.

Õnnela

Jõulueelses lasteaias

□ Päkapihud on juba mitu kuud jälginud lasteaialaste toimetusi. 11. novembril tähistasime isadepäeva. Olime varem päästeameti poistega kokku leppinud, et tuleme neile külla. Vastuvõtt oli väga sõbralik ja hästi ette valmistatud. Kõigepealt näidati meile tehnikat. Autodega sõideti platsi peale ja siis hakkas onu Mait selgitusi jagama. Lapsed vaatasid huviga, kuidas ühe auto sisse oli mahutatud voolikuid, vee-paak, saed, kummiriided – ühesõnaga kõik, mis päästeoperatsioonidel vaja läheb. Maagilisena mõjusid sõnad “kas keegi autosse ka minna tahab?”. Loomulikult taheti. Ja kui veel kõikide autode sireeni lasti, ehmusid ümb-ruskonna elanikud – kas kusagil äkki tuli lahti? Eks veidike oligi. Nimelt hak-kas onu Avo demonst-reerima, mis siis saab, kui kodus emal pann pliidi peal põlema läheb. Põlevale õlile ei tohi kunagi vett peale vi-sata. Pann plahvatas suure leegiga põlema. Onu Maid-ult said kõik lapsed märgi, mille peal numbrid 112 ja päästekoer Nublu. Rüh-madele jagati ka raamatuid “Tuletõrje” ja “Nublu kait-seb ja õpetab”. Suur tänu! Nüüd on meil hea aeg-ajalt

Viljar lastele litokivi näitamas.

meelde tuletada, et varas jätab varna seina, tuli ei jäta mitte midagi. Samal õhtul toimus isadepäeva pidu. Saalis oli sel aastal väljas näitus isade mütsidest ja lipsudest. Laste esinemine vaheldus lõbusate mängude ja võistlustega.

25. novembril tähistasime kadripäeva. Väga paljud esinesid kadridena, kuid mõned vanemad olid siiski rohkem vaeva näinud – Rasmuse isa oli meisterdanud Karlssoni kostüümi juurde päriselt pöörleva propelleri ja ka Ave klounikos-tüüm torkas silma. Keilyst sai valge lumekass, Kadrist

Pipi, Helevist punamüt-sike, Georgist hiirepoiss. Aastatega on rühmadesse kogunenud samuti igasu-guseid karnevaliriideid, nii et kostüümita ei jäänud keegi.

Advendiaja alguse puhul käisime tutvumas Tõstamaa kirikuga. Õpetaja Tiina Jan-no külastas meid 13. detsembril. Ta jutustas lastele Jeesuse sünniloo ja laulis ilusaid jõululaule. Tema sõnum lastele oli, et nad jõuluajal vanavanemaid ei unustaks. 14. detsembril toimus ekskursioon Pärnu litograafiakeskusesse. Meid võtsid vastu toredad noored kunstnikud Jaak Visnap ja Viljar Kõiv. Lastele räägiti veidi oma tegevusest ning üheskoos vaatasime eelmise sajandi alguse jõulukaarte. Seejärel jälgisime, kuidas toimub kiviplaadi lihvimine. Iga laps sai kivile joonista-da oma pildi. Edasi tegelesid piltidega juba meistrid ise: söövitasiid ja alustasiid trük-kimist. Keda huvitas, võis protsessi ise kõrvalt vaa-data. Noored mehed, kel-lel omal kodus samas eas lapsed, oskasiid kõiki asju väga lihtsalt ja lastepäraselt selgitada. Vahelduseks võisid lapsed ka multikaad vaadata. Ülakorrusel tut-vusime kaasaegse kunsti väljapanekuga. Tegemist oli

Viljar Kõivu installatsiooni-ga. Seintel abstraktsed söe-joonistused, laes vilkuvad lambid ja kõlaritest tulev lärm – tavainimesele veidi arusaamatu müstika. Aga tundub, et ajakirjanduses ei pöörata litograafiakeskusele ilmaasjata tähelepanu – nad on inimesed, kes südame ja hingega hoolitsevad, et graafika ei oleks hääbu-misele määratud kunstiilik. Õpetajad meisterdavad laste piltidele ümber pildiraamid ja siis võivad kõik oma esi-mese kunstiteose mäles-tuseks koju viia. Ilus jõu-lukingitus emmele-issile. Sõit sai teoks tänu koha-liku omaalgatuse projek-tiga juurdesaadud rahale. Täname väga.

Ja lõpetuseks: jõulutaat külastab noorema rühma lapsi 19. detsembril kell 16, keskmise rühma lapsi 20. detsembril kell 16 ja vanemat rühma 22. detsembril kell 16 Kuna lapsed on terve aasta head olnud, mahuvad jõuluvana kotti ka uued mänguasjad rüh-madele. Lasteaiapere soovib aga kõigile häid jõulupühi ja kauneid hetki koos oma lähedastega.

Aita Lind,
lasteaia juhataja

Tuletõrje auto juures uudistamas.

Kokkuvõte vallas algatatud detailplaneeringutest

■ Aasta lõpp on saabumas ning on aeg teha kokkuvõtteid mööduvast 2005. aastast. Nii ka Tõstamaa vallas algatatud detailplaneeringutest. 2005. aastal algatati Tõstamaa valla volikogu poolt kokku 7 ja kehtestati 2 detailplaneeringut. Algatatud detailplaneeringud on järgmised:

Kastna külas 2,89 ha suurune Kiviranna kinnistu. Detailplaneeringu eesmärk on kinnistu jagamine kolmeks krundiks.

Ermistu külas 17,2 ha suurune Kihnu kinnistu. Detailplaneeringu eesmärk on kinnistu jagamine kaheks.

Manija saarel 7,6 ha suurune Linna kinnistu. Detailplaneeringu eesmärk on muuta maa sihtotstarve ning määrata kinnistu ehi-

tusõigused.

Männikuste külas asuva Kõõssa-Jüri ja Savitõa kinnistu. Detailplaneeringu eesmärgiks on jagada mõlemad maaüksused eraldi kaheks maaüksuseks. Nendest moodustada üks maaüksus, kus soovitakse arendada maaturismi.

Seliste külas üldpindalaga 21,28 ha suuruse Rannaniidu, Vello-Mardi, Eeri-Mardi ja Juhani-Mardi kinnistud. Detailplaneeringu eesmärk on puhkeküla rajamine.

Kavaru külas 2,5 ha suurune Vana-Manguse kinnistu. Detailplaneeringu eesmärk jagada Vana-Manguse katastriüksus 82603:004:0046 kolmeks eraldi katastriüksuseks.

Ermistu külas 4,3 ha

suurune Ermistu Järvemajandi maaüksus. Detailplaneeringu eesmärk on tegutseda Ermistu Puhkeküla otstarbekam kasutamine ning muuta tootmist maaüksuseks.

Kehtestatud detailplaneeringud on järgmised:

Peenri külas asuv Laksu maaüksuse detailplaneering, mille eesmärk oli jagada maaüksus 8 suvilakruntideks.

Männikuste külas asuv Kastani maaüksuse detailplaneering, mille eesmärk on rajada puhke- ja kalastuskompleks.

Ilusaid jõule ja vana aasta lõppu soovides,

Kerli Brandt

Vallavalitsusest

Sotsiaalnounik Enda Väli:

Tõstamaa vallavalitsus eraldas sotsiaaltoetusi novembris:

- Sünnipäevatoetust 5 juubililarile 1000 krooni
- Matusetoetust (1 surm) 1000.-
- Toimetulekutoetust 25 taotlejale 19045.-
- Täiendavat toimetulekutoetust kriisiabiks 15 taotlejale 20095.-
- Hooldajatoetust 20 hoolidajale 7400.- + sots.maks 3234.-
- Puudetoetust erivajadustega seotud kulutuste katmiseks 3 taotlejale 600.-
- Valla eelarvest makstud toetused:
- Lasteaia söögi- ja soodustust 4 taotlejale summas 280.-
- Koolilõuna soodustust 21 õpilasele summas 1378.-

Arendus ja keskkonnanõunik

Kerli Brandt:

15 detsembriks esitas vallavalitsus hasartmängumaksust finantseeritavatele projektidele 2 taotlust:

■ Regionalprogrammi on esitatud taotlus tõstamaa hooldekodu remondi finantseerimiseks. Projekti kogumaksumus on maksimumilähedane - 437 tuhat krooni.

■ Läbi kultuuriministeeriumi finantseeritavatesse projektidesse on teistkordselt esitatud taotlus Tõstamaa skatepargi finantseerimiseks. Taotlusele on lisana juures Tõstamaa kooli õpilaste poolt vallavalitsusele esitatud skatepargi rajamise taotlus.

■ Riigimetsa Majandamise Keskus pöördus vallavalitsuse poole palvega panna välja vallas riigi metsavalduste paiknemist kirjeldav kaart. Kaart on vallavalitsuses väljas. Sellel on too-

dud riigimetsa paiknemine ja metskondade kontaktandmed, kes konkreetsetel maa-alal metsa majandavad. Meie vallas on need Varbla ja Audru metskond.

Vallavanem Toomas Rõhu:

■ Keskonnainvesteeringute Keskusele esitatud Manija rannaniitude hooldusprojektiga on toodud Manijale MTZ tüüpi traktor koos esilaaduri, tagateraga ja roortorniidukiga. Projekti maksumus oli 452 tuhat krooni. Sellest 300 tuhat finantseeris KIK, 20 tuhat kaeti tormiannetustest, 30 tuhat Raadio 2 poolt tormijärgselt esialgselt generaatorite soetamiseks kogutud vahenditest ja 102 tuhat vallavalitsus. Seni on traktoril puudu istme ja rooli vahele jääv oluline osa, sest vallavalitsuse poolt väljakuulutatud traktorimehe otsingul ei avaldanud selleks soovi ükski Manija elanik.

Sufe vabandab

■ Viimasel paaril kuul on Tõstamaa keskalevi pumbajaama vee tarbijad ilmselt tunnetanud probleeme veega varustamisel. Tihti on veesurve vastikult madal. Eriti peaks see probleem puudutama korrusmajade 3. korruse elanikke, kelle kraanid on aeg-ajalt päris kuivaks jäänud.

Pumbajaama veepuhastustehnoloogia on küllaltki keeruline ja raske on olnud saada jälile probleemi põhjustele.

Kohal on käinud seadmete paigaldaja, kuid tänaseni pole lõplikult selge, miks viimastel kuudel kipuvad „kinni jooksuma“ paigaldatud filtrid. Hetkel on probleemi mõnevõrra leevendatud, kuid mitte lõplikult lahendatud. Lahenduste otsimine jätkub.

Pumbamaja muusid on võimendanud ka mitmed trasside purunemised viimasel ajal. Parandaks koheheit ära, aga enne vee maapeale jõudmist on pea võimatu määrata kindlaks lekke asukoht. Probleemi lahenedamine sõltub Tõstamaa ida-lääne suuna uue vee-kanalisatsioonitrassi projekti realiseerimisest.

Õu Sufe vabandab oma klientide ees tekkinud ebamugavuste pärast ja loodab mõistvat suhtumist. Soovime oma klientidele rahulikku jõule, kena aastavahetust ja loodame meeldivate koostööle järgmisel aastal.

Enn Martson
Õu Sufe juhataja

Tõstamaa valla fotokonkurss 2005 – talv, kevad, suvi, sügis

Just nii selles järjekorras, sest aasta 2005 hakkas talvel ja antud jutt käib fotokonkursist.

Konkurss koosnes neljast voorust, kuhu saabus 13 ümbrikutäit fotosid. Pilte oli kokku 158. Tublid fotograafid olid Eve Käär, Karin Randmäe, Katrin Kivisild, Katrin Tõnisson, Karel Kasearu, Madis ja Katrin Martson, Taavi Tõnisson ja Priit Meos. Janely Kuuskler oli erilisel agar ja jagas meiega oma parimaid fotosid läbi aasta. Kuna tema oli ka ainuke, kes sügise pilte konkursile saatis (pildid erinevatest metsaseentest!), siis muidugi erilised tänusõnad temale.

Mida aasta jooksul pildistati? Kõike - linde, loomi, lilli, seeni, maastikku, inimesi, maju, sündmusi. Kõige enam paelus fotograafe loodus.

Kus pilte näha saab? Peale kaht esimest vooru oli vallapäevade ajal rahvamajas fotonäitus. Nii ka nüüd - suve ja sügise pilte võib kaema tulla alates 23. detsembrist - kell 20 toimub jõulupeol näituse ametlik

avamine. Näitusele panakse üles paremad pildid ka eelmisest väljapanekust. Kuna kõik pildid ei mahu näituseruumi seintele, siis on hulgaliselt pilte pandud vaatamiseks ka fotokonkursi albumisse.

Mis saab edasi? Tegelikult oodati rohkem pilte ja pilditegijaid. Rohkem pilte inimestest, sündmustest ning Tõstamaa paikadest. Mõte oli pilte heas mõttes ära kasutada valla tutvustamiseks. Seda eesmärki oli nende fotodega veidi raske täita. Kas jätkata? Seda ju võiks teha ja peaks tegema! Valla inimesed, kes fotoaparate klõpsutate, leidke see aeg, et järgmise aasta vallapäevadeks üks väga vahva fotonäitus meie valla kohta üles saaks. Näitusefotod võiksid ka erinevaid rahvamajasid-külatubasid rõõmustada.

NB! Pildisaatjaid ootavad üllatusahinnad.

Head pildistamist!

Raine Viitas,
fotokonkursi korraldajate nimel

2x Janely Kuuskler

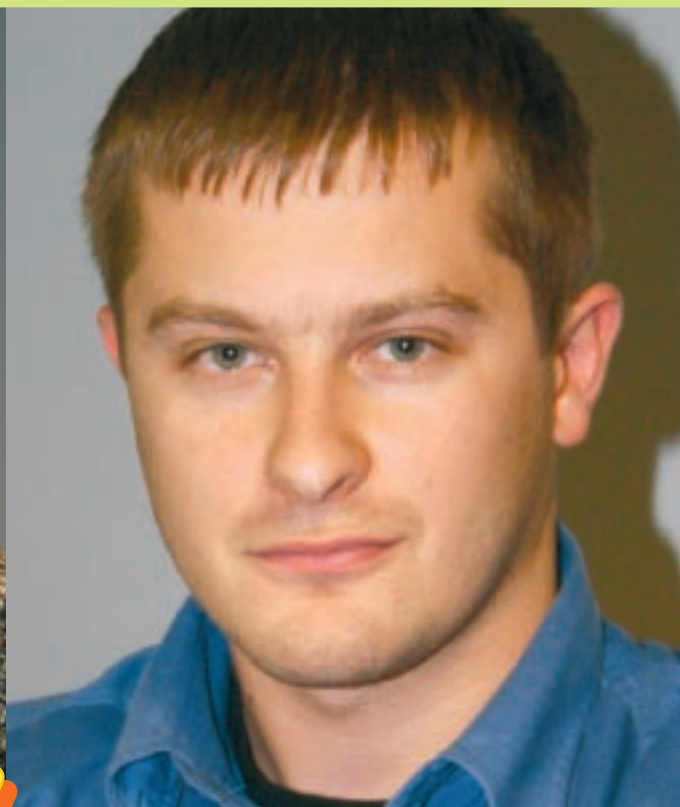
1. Kelle või mille kõrval hommikuti ärkad?
2. Mis on esimene asi millele hommikul mõtled?
3. Sinu lemmiksöök?
4. Kui Sa ei elaks Tõstamaa vallas siis kus tahaksid elada?
5. Millised on Sinu hobid?
6. Milline oleks Sinu unistuste puhkus?
7. Sinu lemmiktelesaade?
8. Mis raamatud viimati lugesid?
9. Mis Sind ikka ja jälle vihastab?
10. Sinu elu kõige tähtsam sündmus?

KÜMMME KÜSIMUST

Katrin Tõnisson,
volikogu liige

1. Oma kaasa kõrval.
2. Kes kuhu minema peab.
3. Ema tehtud kodune kartulipuder külma hapupiimaga.
4. Kuskil soojal maal.
5. Võimaluste piires reisimine ja matkamine vabas looduses ja fotode tegemine.
6. Ikka seal kus on soe päike ja meri.
7. Pealtnägija sest seal on lood elust enesest.
8. Hea kui mõne ajakirja läbi loen. Viimati otsisin jõululuuletusi ja lõpuks kirjutasin ikka ise.
9. Lauslollus ja liigne virisemine.
10. Õnnelikud perekondlikud sündmused.

Rando Rand,
volikogu liige

1. Iga hommik on erinev.
2. Mõtlen, mida päev toob ja panen paika päevakava.
3. Kõik mida ema teeb.
4. Ameerikas.
5. Soparalli, ansambel T69, tsikkel, naised.
6. Muredeta ja kohustusteta aeg.
7. Pealtnägija.
8. Forrest Gump.
9. Inimeste rumalus.
10. Sellel aastal volikogu liikmeks saamine ja uuele töökohale asumine.

Mälumäng

Tõstamaa mälumängusarja II mäng toimus 29. novembril. Osales rekordarv - 15 võistkonda. Mängujuht Jaan Alliku küsimustele teadis kõige paremini vastuseid võistkond Nulliring (Enn Martson, Heikki Luhamaa, Karin Randmäe, Kerli Brandt). Teise koha saavutas Lõvisüda (Jaan Tamm, Mihkel Lühiste, Hannes Vahemäe, Elli Teras) ja kolmanda MM (Kalev Martson, Marek Lind, Enno Kase, Anneli Võso). Järgnesid võistkonnad Okas, Vaska, Lea ja 5-teist, 11-teist ja Tõhela, Einsteinid ja Neli Karu, Abituriendid, Pootsi, Needseal ning AA . II mäng toimub 10. jaanuaril algusega kell 19. Lisaks vanadele tegijatele ootame uuel aastal uusi võistkondi!

Võistkond Nulliring.

Võistkond Lõvisüda.

Võistkond MM.

Tõstamaa võrkpalliturniir

Mees-nais-kond Võrgutajad.

II ringi mängude kava
Tõstamaa rahvamajas

Esmaspäev, 9. jaanuar

19.00 Võrgutajad – Pootsi
20.15 Saulepi – Tõhela

Kolmapäev, 11. jaanuar

19.00 Alev – Tõhela
20.15 Võrgutajad - Saulepi

Esmaspäev, 16. jaanuar

19.00 Tõhela – Võrgutajad
20.15 Pootsi – Alev

Kolmapäev, 18. jaanuar

19.00 Alev – Saulepi
20.15 Tõhela - Pootsi

Esmaspäev, 23. jaanuar

19.00 Pootsi – Saulepi
20.15 Võrgutajad – Alev

Tule kaasa elama!

NB! Mängude kava võib mõningal määral muutuda seoses valla võistkondade osalemisega maakonna meistrivõistlustel!

I ringi tulemused,

mängud 30. november – 14. detsember:

Võrgutajad – Pootsi 3 : 0 ;
Saulepi – Tõhela 3 : 1 ;
Alev – Tõhela 3 : 1 ;
Võrgutajad – Saulepi 3 : 1 ;
Tõhela – Võrgutajad 0 : 3 ;
Alev – Pootsi 3 : 0 ;
Saulepi – Alev 1 : 3

Paremusjärjestus peale esimest ringi :

1. VÕRGUTAJAD 4 võitu (Jenek Jaansoo, Ago Adler, Joel Pulk, Kuldar Miidu, Ivelin Midri, Evelyn Liländer, Kerli Brandt, Kristiina Lepik)
2. ALEV
3. SAULEPI
4. TÕHELA
5. POOTSI

Tõstamaa Spordiklubi soovib valla spordirahvale ilusat jõuluaega ja sportlikku uut aastat!

LUGEMISSOOVITUS

Tere jälle! Sul on nüüd kindlasti kartulid keldris ja viljad salves – ehk on aega ka mõni raamat kätte võtta. Soovitan Andrus Kivirähk'i lugusid. Palju lõbusaid hetki pakub uus "Vargamäe vanad ja noored tembutavad jälle". Hirnud herneks! Usu mind!

Raamatukoi

Põnevad teadushetked jäädvustatakse fotodele

□ Iganädalast populaarteaduslikku elektroonilist uudiskirja Teadus.ee välja andev mittetulundusühing Teadusteave korraldab Eesti teadusfoto võistluse.

Et võistlus on esmakordne, siis oodatakse mistahes ajal tehtud fotosid. Ka formaat on vaba – foto võib olla digitaalne, paberil või slaidil. Täpsemad reeglid leiduvad koduleheküljel www.teadus.ee.

"Teadusfoto ei ole meie arust mitte midagi nii töö-

sist ja tähtsat, et seda ei saaks teha kes tahes fotohuviline," leiavad korraldajad.

Nad loetlevad, et teadust tehakse ka arheoloogilistel väljakaevamistel, metsa takseerides, kalu ja putukaid püüdes, taimi korjates. Üha enam jäädvustavad teadlased oma välitööd ja laborites toimuvaid eksperimente. Fotograafid jäädvustavad teadlasi ja nende seadmeid. Teadushuvilisedki on pildistanud nii mõndagi, mis teadusega

vähemasti piirneb.

"Sellist võistlust ei ole Eestis veel peetud. Meie mõte on, et teadushetked ei läheks kaduma," annab teada kodanikualgatuse korras toimiv Teadus.ee.

Fotovõistluse tähtaeg on 31. jaanuar.

Kontakt:
www.teadus.ee

KUHU MINNA

reedel, 23. det.

Tõstamaa Rahvamajas
JÕULUPIDU

kl. 19.00 **Jõulukontsert**

Esinevad meie väikesed ja suured "rahvakunstnikud" Sissepääs tasuta!

kl. 20.00 Fotokonkurss
"Tõstamaa vald 2005"

näituse avamine

kl. 20.30 TANTSUÕHTU

Koos ans.-ga **IGATAHES**

Jõuluvana tuleb ka!

Piletid eelmüügis Tõstamaa

Raamatukogus:

12.-17.det. – 35.- kr.

19.-22.det. – 45.-kr.

Pilet samal õhtul 60.- kr.

laupäeval, 24. det. kl. 16.00

Tõstamaa kirikus

Jõulu jumalateenistus

teenib **Tiina Janno**

pühapäeval, 25. det. kl. 12.00

Külakoosolek ja pärast seda

JÕULUPIDU

esmaspäeval, 26. det.

kl. 11.00 Kastna Apostliku

Õigeusu kirikus

Kristuse sündimise püha

aseteenistus

Kell 12.00 Koosistumine

Kastna poe kõrvalhoones

Laud kata ise.

Külla tuleb **päkapikk**.

1. jaanuari öösel kohe peale

ilutulestikku avab Tõstamaa

Rahvamaja ukсед kõigile,

kes soovivad **TANTSUGA**

UUDE AASTASSE minna!

Muusikat teevad tõstamaa-

lased ise.

Pilet 25.- kr.

Võimalus puhastada oma maid pilliroost

□ Firma on huvitatud Tõstamaa vallas pilliroo niitmise rookombainiga ja roovarumisest. Seoses sellega palume inimestel, kes on huvitatud oma maadel pilliroo niitmise, teatada oma kontaktandmed ja maatüki asukoht 20. jaanuariks vallavalitsusse telefonil 44 96 180. Seejärel kontakteerub Teiega firma esindaja ja täpsustatakse tööde võimalik teostamine.

Kalarohket aastat Ermistu järvele ning õnne Järvevanale, perenaisele ning kõigile vapratele kaluritele!

Soovivad Sirje ja Mati Audrust

SÜNNID:

MARINA RISTAL
ja
JANEK SIMSALU

tütar
KRISTINA
sünd. 28.11.2005

KÄTLIN KAŠKIN

tütar
HEVENLI
sünd. 09.12.2005

MIHKEL HALJAS
25.11.1937 - 29.11.2005

Detsembrikuu hällilapsed

HERMANN ANSPAL	92	Päraküla küla
LEIDA PEENOJA	76	Pootsi küla
VILMA KÕRVEMAA	75	Tõhela küla
ELLEN LUBERG	75	Ranniku küla
LEILI KARU	74	Lõuka küla
NIKOLAI KÖSTER	73	Manija küla
LAINE ÜLEM	72	Tõstamaa alevik
AINO LAPP	71	Tõstamaa alevik
EERI RAHUMÄE	71	Kavaru küla
ELNOR-HEIKI RAND	71	Männikuste küla
VAIKE ABRAM	71	Ermistu küla
EERI KIVIMAA	65	Pootsi küla
EVO LILLE	65	Kavaru küla
AAVO PULK	55	Tõstamaa alevik
HILDA JÕGISU	55	Alu küla
AIME MARUSE	50	Tõstamaa alevik
GALINA MÄNDLA	50	Lao küla
HEINO VAHEMÄE	50	Tõstamaa alevik

KAUNEID PÜHI KÕIGILE
KAASAUTORITELE
JA LEHELUGEJATELE!

TÕSTAMAA TUULTE TOIMETUS

